

Position Paper

2021-04-21

Krakow Position Paper (*Urban Transformation Strategy: Strategia Miejskiej Transformacji*) to dokument strategiczny, który powstał w ramach projektu EIT Climate-KIC *Deep Demonstration – Healthy, Clean Cities – Zeroemisyjny Kraków*.

Celem powstania dokumentu jest usystematyzowanie wiedzy na temat działań klimatycznych Krakowa, z uwzględnieniem w szczególności: potencjału organizacyjnego miasta oraz roli społeczeństwa obywatelskiego w procesach inicjowania oraz wdrażania zmian w wielu obszarach jego funkcjonowania.

Dokument zawiera m.in.:

- Listę najistotniejszych konsekwencji postępujących zmian klimatu, obserwowanych w Polsce w ciągu ostatnich dwóch lat (str. 13)
- Zestawienie wdrażanych obecnie strategii, programów i lokalnych uregulowań prawnych, których celem jest stworzenie sprzyjających ram dla działań pro-klimatycznych (str. 15)
- Podsumowanie realizowanych aktualnie projektów, programów i inicjatyw w obszarach: Budynek i energia, Mobilność, Gospodarka odpadami oraz Zieleń (str. 16)

Krakow Position Paper precyzuje także strategiczne cele, jakie stawia przed sobą Kraków, który chce być metropolią o międzynarodowym znaczeniu w obszarach: innowacji, nauki, ekonomii i kultury, miejscem przyjaznym do życia, nowoczesnie zarządzanym, z silną, zaangażowaną społecznością.

W dokumencie znajdują się odpowiedzi na pytania:

- Jak Kraków może angażować mieszkańców w inicjatywy pro-klimatyczne?
- Które obszary są krytyczne z punktu widzenia realizacji celu nadrzędnego: zeroemisyjności miasta?
- Jak Kraków powinien współpracować z organizacjami i partnerami społecznymi?

W wyniku pogłębionej analizy stanu obecnego w zestawieniu z długoterminowymi celami strategicznymi miasta powstała swoista „mapa drogowa” zawierająca propozycje innowacyjnych rozwiązań technicznych, organizacyjnych, finansowych i społecznych, które umożliwią przyspieszenie transformacji klimatycznej.

Jednym z etapów pracy na tym dokumentem była organizacja w roku 2019 cyklu warsztatów tematycznych w tym mikro wydarzeń pn. *Stoliki przyszłości*, których celem było wypracowanie scenariuszy przyszłości Krakowa. Więcej na ten temat można przeczytać [tutaj](#).

Jako pierwszy etap wdrożenia przyjętej strategii zaproponowano dwa rodzaje projektów pilotażowych w obszarach: Mobilność oraz Budynek i Energia.

Pierwszy z nich jest już wdrażany. Jego założeniem jest rozwój miejskiego ruchu pieszego i rowerowego jako formy aktywnej mobilności. Projekt został nazwany *Kwartał klimatyczny* i jest

koordynowany przez Zarząd Transportu Publicznego. Swoim zasięgiem obejmuje obszar Kazimierza oraz zachodniej części Grzegórzeckiej i jest ograniczony ulicami: Dietla, Grzegórzecką, Aleją Daszyńskiego i rzeką Wisłą. Powstał w oparciu o ideę miasta piętnastominutowego, koncepcję urbanistyczną, której istotą jest zaspakajanie najistotniejszych, życiowych potrzeb mieszkańców w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Idea miasta 15-minutowego kładzie nacisk min. na ograniczenie ruchu samochodowego, przy jednoczesnym usprawnieniu komunikacji zbiorowej. Przebudowa ulic i infrastruktury pod kątem ułatwień dla pieszych i rowerzystów daje też w konsekwencji możliwość zagospodarowania pozyskanych dzięki tym zmianom terenów (ulic czy parkingów) na tereny zielone lub rekreacyjne.

Zmiany w znaczący sposób poprawią jakość życia mieszkańców i ograniczą konieczność podróży. W dłuższej perspektywie zredukują poziom emisji dwutlenku węgla, co przełoży się na poprawę jakości powietrza i kondycję zdrowotną mieszkańców.

Więcej na temat tej inicjatywy napiszemy już wkrótce.

Drugi z zaplanowanych eksperymentów, zawarty w *Krakow Position Paper* należy do kategorii *Budynki i energia*.

Będzie wspierać projektowanie i tworzenie infrastruktury oraz rozwiązań systemowych w obszarze modernizacji budynków i szerszego wykorzystania energii odnawialnej. Promuje także ideę *Ciepła jako usługi*, która realizuje się przez:

- montaż i eksploatację źródeł ciepła OZE w budynkach położonych poza zasięgiem sieci ciepłowniczej
- wsparcie z programów rządowych (*Czyste powietrze* i *Mój prąd*) na termomodernizację i montaż instalacji fotowoltaicznych

Wdrażanie projektów pilotażowych daje miastu ogromne korzyści, bo stwarza możliwość wykorzystania wiedzy i doświadczeń, zdobytych podczas ich realizacji do wprowadzania zmian na większą skalę.

Projekty pilotażowe można skalować, powielać i wdrażać, eliminując zawczasu występujące w nich bariery. Wiedza zgromadzona podczas ich realizacji jest wykorzystywana w późniejszych procesach planowania strategicznego, zarządzania danymi a także projektowania mechanizmów finansowania czy modeli partycypacji społecznej.

Z całym dokumentem *Urban Transformation Strategy* (w języku angielskim) można zapoznać się [tutaj](#), zaś z prezentacją (w języku polskim) [tutaj](#).